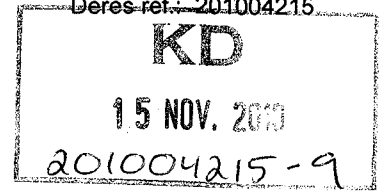

Saksbehandler: Gunnar Karlsen
Tlf.: + 47 55587149

Vår dato: 10.11.2010
Deres dato: 31.08.2010

Vår ref. 2009/3912 - 0
Deres ref.: 201004215

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementets utkast til endring av NOKUT-forskriften

Høgskolen i Bergen takker for invitasjon fra Kunnskapsdepartementet om å komme med innspill til endringer i forskrift 1.februar 2010 nr. 96 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (NOKUT-forskriften).

Kunnskapsdepartementet foreslår i høringsutkastet å endre NOKUT-forskriften på to punkter og høgskolens tilbakemeldinger på disse er som følger:

Endring i §3-1, femte ledd:

Forslaget innebærer ett sett med standarder og kriterier for akkreditering av doktorgrader og ett sett med standarder og kriterier for revidering av akkrediterte doktorgradsstuder. Når det gjelder utformingen av sistnevnte forutsetter vi at det legges opp til like vilkår og lik praksis for universiteter og høgskoler ved revidering av akkrediterte doktorgradsstudier.

Endring i §3-1, tredje ledd:

I forslaget til ny tekst i §3-1, tredje ledd, har Departementet valgt å fastsette et krav til størrelsen på fagmiljø knyttet til et doktorgradsstudium og doktorgradsstudiets rekrutteringspotensial. Høgskolen er i det store og hele enige i kvalitetskravet som blir satt til fagmiljøet, men vi stiller spørsmål om antallet doktorgradsstudenter som kreves er noe høyt. Nedenfor gir vi utfyllende kommentarer til dette.

Høgskolen er tilfreds med at kravet til størrelse på fagmiljøet nå foreslås endret slik at det stilles et minimumskrav på 8 årsverk med førstestillings-kompetanse i fagmiljøet, og at minimum 4 av disse skal ha professorkompetanse.

Dette mener vi et rimelig og godt mål på hva som bør være et minimumskrav til et fagmiljø. Et fagmiljø av denne størrelsen, og med kompetanse som sammen dekker et område som oppfyller kravene om høyt faglig nivå, samt bredde og dybde og indre faglig sammenheng, vil innenfor mange fagfelt fremstå som et betydelig tyngdepunkt for kompetanse både i nasjonal og internasjonal sammenheng.

Videre foreslås det at institusjonen må dokumentere at den har kapasitet og rekrutteringspotensial til å knytte minst 20 doktorgradsstudenter til studiet i løpet av fire år etter oppstart, samt sannsynliggjøre at den over tid kan opprettholde dette antallet.

Vi finner grunn til å stille spørsmål ved forholdet mellom dokumentert minstekapasitet på doktorgradsstudenter og kravet om minimumsstørrelse og kvalitet i fagmiljøet. Et fagmiljø på 8 førstestillinger og 20 doktorgradsstudenter gir et forholdstall på 2,5 student pr. veileder. Her er det naturligvis forskjeller mellom ulike fag og tradisjoner og mellom ulike stillingskategorier i sektoren, men dette er likevel et høyt forholdstall som de færreste klassiske fakultetsbaserte doktorgradsprogrammene kan vise til. Mange fakulteter ligger på forholdstall langt under 1.0, selv om det for enkelte sterke fagmiljø kan ligge over 2,5.

På dette grunnlaget foreslår vi at minstekravet til antall doktorgradskandidater innenfor et doktorgradsprogram senkes noe, slik at det ikke stilles strengere krav til nye fagmiljøer ved høgskolene som søker akkreditering enn de som stilles til fagmiljøene ved universitetsfakultetene. Mye av forskningen ved universitetene er i dag konsentrert om smale eller spissede problemstillinger innenfor store klassiske fakultetsmodeller uten at det foreligger krav til størrelse, indre sammenheng eller forskerutdanningssamarbeid mellom disse.

I forslaget til revidert forskrift legges det opp til at institusjonene må sannsynliggjøre kapasitet og rekrutteringspotensial både ved oppstart av programmet og over tid. Et nytt doktorgradsprogram av høy kvalitet vil nødvendigvis måtte trenge noe mer enn 4 år, som foreslått, på å etablere seg fullt ut. Markedsføring av programmet nasjonalt og internasjonalt vil først ha full effekt ved uteksaminering av kandidater og tilhørende vitenskapelige resultater, og dette vil ha betydning for rekrutteringspotensialet for programmet. Vi mener derfor at kravet til antallet doktorgradsstudenter ved oppstart må ligge noe lavere enn når programmet er fullt etablert.

Til slutt vil vi fremheve at disse tilbakemeldingene samlet må ses på bakgrunn av at høgskolen primært støtter kvalitetskravet som skal settes til fagmiljø som skal tilby doktorgradsutdanninger i Norge. Høgskolene har et særlig ansvar for å ivareta og utvikle både profesjonsutdanningene og yrkene de utdanner for. Det er i dag et stort behov for kompetanseheving i profesjonsfagene der kunnskap kan utvikles og implementeres i nært samarbeid mellom utdanningsmiljøene og praksis. Det må tilrettelegges for at høgskolene selv kan ta ansvar for en slik forskningsbasert kvalitetsheving av profesjonene gjennom opprettelse av profesjonsrettede og praksisnære doktorgradsutdanninger. Slike utdanninger vil kunne være komplementære til de mer disiplinbaserte utdanningene ved universitetene. I dag er det et misforhold mellom de doktorgradsutdanningene som tilbys nasjonalt og det behovet for doktorgradsutdanning som finnes innenfor profesjonsfagene. Høgskolen opplever i dag i stor grad å ha hovedansvaret for forskningsveiledning av egne ansatte doktorgradsstipendiater, selv om de formelt tar sin doktorgrad ved et av universitetene. I stadig større grad benytter vi også utenlandske institusjoner som formelle gradsinstusjoner for å kunne tilby kandidatene et formelt fagmiljø med profil og kvalitet som passer vårt profesjonsfokus.

Høgskoler og universiteter er underlagt samme lov. Kravene til doktorgradsutdanninger må være utformet slik at lik praksis i størst mulig grad tilstrebes mellom ulike fag, fagtradisjoner og institusjoner. Det er urimelig at det skal

stilles strengere kvantitetskrav til nye PhD-programmer ved høgskolene, som samfunnet har et stort behov for, enn det som er tilfelle for universitetenes fakultetsvise programmer.

Med hilsen

Eli Bergsvik
rektor

Audun Rivedal
høgskoledirektør